

Motion till riksdagen 2020/21:3844

av Karin Enström m.fl. (M, KD)

med anledning av prop. 2020/21:64 En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2020/21:64 En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket.

Motivering

Regeringen föreslår en ny lag om konsultation i ärenden som rör det samiska folket. I propositionen föreslås att regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter, regioner och kommuner ska vara skyldiga att konsultera det samiska folket innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Syftet med den förändrade ordning som regeringen föreslår är att främja det samiska folkets inflytande över dess angelägenheter, något Moderaterna och Kristdemokraterna i grunden välkomnar och står bakom. Vi är positiva till en konsultationsordning för samer, men inte i den form som regeringen nu presenterat.

Vi ser flera utmaningar och svårigheter med det aktuella förslaget. Många olika aktörer berörs, vars intressen måste balanseras och vägas mot varandra. Samernas rättigheter ska värnas samtidigt som andra intressen måste respekteras och beaktas. En ny konsultationsordning måste vara ändamålsenlig, fylla sitt syfte och skapa mervärde utan att försämra och försvåra i andra viktiga avseenden, inte minst vad gäller materiella omständigheter kopplade till äganderätt och markanvändning.

Flera remissinstanser påpekar att konsekvenserna av den nya konsultationsordningen inte är tillräckligt utredda och att konsekvensanalysen är bristfällig. Flera remissinstanser menar att förslaget kommer att leda till ökad administration och ökade kostnader. Det pekas även på risker med förlängda handläggningstider och tillståndprocesser. Sametinget å andra sidan anser i stället att förslaget inte är tillräckligt långtgående när det gäller de internationella krav som ställs upp på urfolks rättigheter.

I andra remissvar framhålls att innebörden av begreppet särskild betydelse måste preciseras. Med ”ärenden av särskild betydelse” avses ärenden som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk, men flera instanser menar att innebörden måste klargöras ytterligare. Då oklarheter kring begreppet kan få konsekvenser för i vilka situationer konsultation ska ske måste detta tydliggöras. Även innebörden av att konsultationen ska genomföras i god anda och fortsätta tills samtycke uppnåtts eller tills det förklaras att enighet eller samtycke inte kan nås i ärendet riskerar att leda till oklarheter. Andra remissinstanser tar upp farhågor om tillämpningsproblem och dubbla processer som riskerar att uppstå då föreskrifter om samrådsskyldighet i andra lagar och förordningar ska gälla oberoende av den särskilda lagen.

Sammantaget kan konstateras att det finns en mycket omfattande kritik mot regeringens förslag, avseende bl.a. äganderätt, kostnader, mer tidskrävande processer och ökad administrativ börda. Flera remissinstanser anser inte att förslaget bör läggas i sin nuvarande form, t.ex. de tre länsstyrelserna i Västerbotten, Norrbotten och Jämtland. Remissinstanser från de gröna näringarna, kraftslag och gruvnäringen anser att det saknas skäl att införa en konsultationsordning. Inte heller Sametinget tycker att förslaget är tillfredsställande. Dessutom är de långsiktiga effekterna av det nya regelverket i nuläget svåra att fullt ut överblicka.

Mot den bakgrunden anser Moderaterna och Kristdemokraterna att riksdagen bör avslå propositionen. Regeringen måste arbeta om förslaget och i det arbetet bör det förslag på konsultationsordning i förhållande till Sametinget som lades fram i Vissa samepolitiska frågor (Ds 2009:40) beaktas.

Karin Enström (M)

Marta Obminska (M)

Lars Jilmstad (M)

Tuve Skånberg (KD)

Ida Drougge (M)

Richard Herrey (M)